

і детальної інформації з метою проведення аналізу впливу факторів на динаміку власних надходжень бюджетних установ. Кошти отримані установою за надані нею послуги допомагають ефективніше використовувати кошти, спрямовувати їх безпосередньо на підвищення ефективності роботи установи, а також зробити прийняття управлінських рішень максимально ефективним.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України редакція від 13.02.2016 № 2456-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Сисоєва І.М., Пославська Л.І., Балазюк О.Ю. Облік в державному секторі економіки: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2017. 418 с.
3. Сисоєва, І.М. Фактори впливу на вибір облікової політики / І.М. Сисоєва // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – Вип. 12. – С. 86-90.

К.е.н., доцент Рилєєв С.В.

доцент кафедри обліку і оподаткування

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Чернівці

E-mail: ryleev76@gmail.com

СИСТЕМА ДИРЕКТ-КОСТИНГ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Управлінський облік в Україні отримує все більшого розповсюдження, насамперед у філіях іноземних та великих вітчизняних компаніях. При цьому зустрічаються два типи організації управлінського обліку:

- перший тип характерний для філій, дочірніх компаній, представництв зарубіжних компаній. Такі клієнти добре знають та формулюють вимоги до управлінської інформації корпоративного масштабу. Вони вимагають ретельного збору даних, які потім піддаються аналітичній обробці на рівні

материнської компанії. При цьому відбувається певна затримка у часі, що впливає на оперативність прийняття управлінських рішень та розробку короткострокових планів. Такий підхід спрямований насамперед на тактичні та стратегічні аспекти управлінського обліку;

- другий тип притаманний великим українським компаніям, у т.ч. за участю іноземного капіталу. На таких підприємствах організація управлінського обліку в основному орієнтована на облік витрат та оцінку собівартості продукції.

Проте, останнім часом, з'являються підприємства, які намагаються використовувати та розширити світовий досвід управлінського обліку, адаптувати його до умов українського ринку та реалій. Переважно це молоді та агресивні компанії, які розвиваються та функціонують у розвинутих секторах ринку та умовах жорсткої конкуренції.

У практиці зарубіжних компаній використовуються різноманітні методи обліку та управління витратами, калькулювання собівартості продукції, а саме: «директ-костинг», «стандарт-кост», «абзорпшен-костинг», «JIT-метод» «ABC-метод», «кайдзен-костинг», «кост-кілінг», «таргет-костинг», «LCC-аналіз», бенчмаркінг витрат тощо.

Система директ-костингу, фактично прийнята як основа обліку витрат у МСБО та П(С)БО, є одним з найбільш розповсюдженою як на великих компаніях багатьох країн світу, так і в Україні [2, с. 77]. У США цю систему вважає базовою 31% обстежених підприємств, у Великобританії – 52%, у Канаді – 48%, Швеції – 42%, Японії – 31% [1, с. 154]. У Німеччині та Австрії такий метод отримав найменування «облік часткових витрат», або «облік суми покриття», у Великобританії його називають «облік маржинальних витрат», у Франції – «маржинальна бухгалтерія» або «маржинальний облік» [4, с. 494].

За даними проведеного інтернет-опитування, в Україні від 40 % до 90 % компаній малого і великого бізнесу застосовують у роботі директ-костинг. Багато виробничих підприємств використовують гібридну систему калькулювання собівартості з елементами директ-костингу, намагаючись одночасно вирішити два несумісні завдання: врахувати всі витрати підприємства в одній

одиниці продукції і на основі цього визначити рівень беззбитковості виробництва. І лише одиниці підприємців під тиском певних обставин максимально повно використовують усі потенційні можливості цієї системи [3].

В основі методу «директ-костинг» лежить поділ витрат на змінні та постійні. Класично, передбачає, що до собівартості продукції включаються лише прямі змінні витрати, а постійні не розподіляються між видами продукції, а відносяться безпосередньо на фінансовий результат звітного періоду. У такій системі аналізу можна умовно об'єднати підходи до планування як для виробничих, так і для торговельних підприємств. Адже система передбачає, що рішення приймаються виходячи з можливих угод з реалізації готової продукції, а не з фактичної повної собівартості виготовленого товару.

Концептуальні засади методу «директ-костинг» наведено на рис. 1.

Зазначимо, що на більшості зарубіжних підприємств ні система обліку повних витрат, ні система «директ-кост» (змінних витрат) практично не застосовується в абсолютному виді. Відбувається інтеграція різноманітних систем управлінського обліку.

Сьогодні предмет методу директ-костингу трактується неоднозначно. З одного боку він розглядається як метод обліку витрат, з іншого, він позиціонується як метод калькулювання собівартості продукції. На наш погляд, зазначені точки зору не повністю розкривають його сутність. Директ-костинг необхідно розглядати як систему управлінського обліку, оскільки, крім калькулювання та обліку, він передбачає ще й використання цієї інформації в системі планування, контролю та прийняття управлінських рішень.

В процесі становлення, розвитку та відокремлення підприємств різної форми власності, дії механізму вільного ціноутворення та самостійного планування асортименту продукції, що виготовляється, на українських підприємствах поступово буде зростати потреба у директ-костингу, від чого буде залежати підвищення ефективності управлінського обліку в системі інформаційного забезпечення прийняття оперативних, тактичних та стратегічних рішень.

Наявність відповідної комп'ютерного та програмного забезпечення,

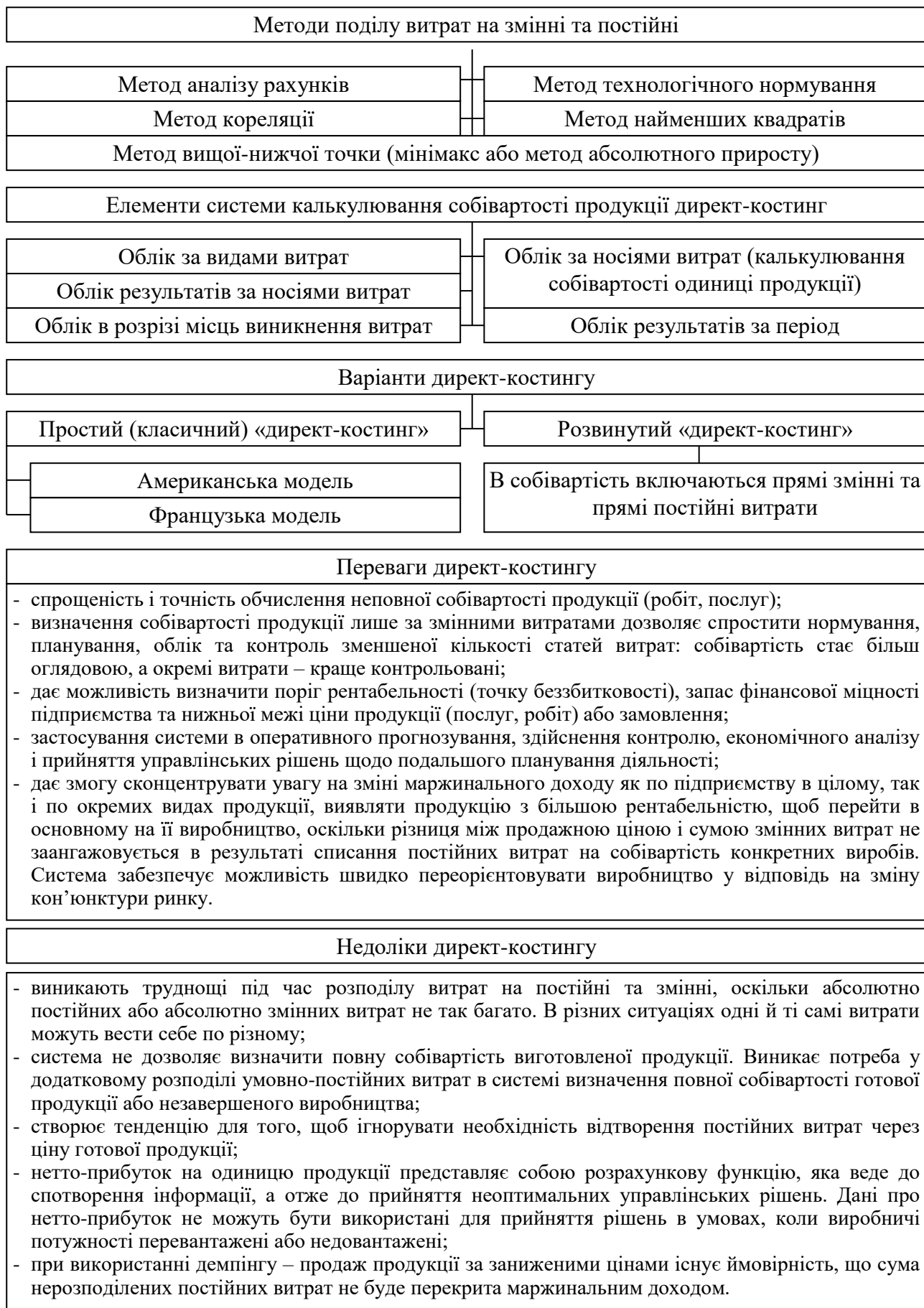

Рис. 1. Концептуальні засади системи «директ-костинг»

математичного інструментарію, розширення сфери їх застосування виступає передумовою практичного використання не лише системи «директ-костинг», але й інших зарубіжних методів обліку витрат та калькулювання собівартості продукції на вітчизняних підприємствах.

Список використаної літератури

1. Онищенко Н.В. Методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції: вітчизняний та зарубіжний досвід / Н.В. Онищенко, О.О. Куренна, А.С. Крикуненко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2017. – Вип. 25 (2). – С. 153–157.
2. Персий Ю.О. Узгодження методів управління затратами промислових підприємств: дис. ... канд. економ. наук : 08.00.04 / Персий Юрій Олександрович. – Сєверодонецьк, 2018. – 218 с.
3. Прендзневська О. Директ-костинг: опановуємо разом [Електронний ресурс]/ О. Прендзневська. – Режим доступу : <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-biznes-dosvid-46-direkt-kostingopanovuyemo-razom>.
4. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

К.е.н., доцент Романчук А.Л.

доцент кафедри обліку і оподаткування

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Чернівці

E-mail: allyur82@gmail.com

СПЕЦИФІКА ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ

Споживча кооперація України – це багатогалузева система, основними ланками якої є споживчі товариства, райспоживспілки та підприємства різних